

DEBRECZENI UJSÁG

Előfizetési ár:

Helyben félvre 8 K, negyedévre 4 K — f.
 Postára félvre 9 K, negyedévre 4 K 50 f.
 Megjelenik kivétel nélkül minden nap.

Felolós szerkesztő és lapfőigazgató:

THAN GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Kossuth-utca 3. sz., I-ső emelet
 (Debreceni Első Takarékpénztár-épület.)
 Egyes szám ára hétköznap 4 fill., Vasárnap és ünnepnap 6 fill.

Verdunnél ismét visszaverték a francia ellentámadást. Az Unio és Mexikó bonyodalma egyre súlyosodik.

Az angolok frontján csak álló harcok folynak hónapok óta, jelöl annak, hogy támadni nem akarnak, áldozatokat nem hajlandók hozni a szorongatott franciák megmentésére vagy a verduni nyomás megkönnyítésére. Az angolok hidegvérrel nézik szövetségeseik elverését. Nekik Franciaország is éppen annyi, mint Belgium vagy Szerbia: eszköz a cél elérésére, a győzelmes ellenség feltartóztatására, ideig-óráig való foglalkoztatására odalökötött áldozat. Csodálatos vakság, hogy ezt nem akarják látni a Verdunnél két hónap óta hiába vérző franciák. Mig ok ott utolsó tartalékait dobják a tűzbe, az angolok a labassei csatorna mentén aknaharcokkal szórakoznak, ami nem jár nagy áldozatokkal és mégis — harci tevékenység. Természetesen a német védőcsapatok is hasonló harcot folytatnak és Vermellesnél 60 méternyi szélességben robbantással sikerült betemetni az angol árkokat.

Ezalatt a verduni csatában ezerszámra hullanak a franciák, akik kétségbeesett ellentámadásokkal akarják megvalósítani a lehetetlent: visszafoglalni elvesztett állásaikat, melyekben a németek megvetették lábukat. Minden nap más és más ponton támadnak, de az eredmény mindig ugyanaz: nagy veszteségekkel visszaverik őket. Szombaton a Maas nyugati partján a Morthomme magaslat ellen intézett rohamot verték vissza a németek, vasárnap már a Douaumont és Vaux közt megkísérelt támadás visszaveréséről ad hirt a német nagyhíradiszállás. A harc itt is heves és a franciák veszteségeit súlyosnak jelzi a német jelentés. Valóban az is volt, mert a támadó franciák közül 200 jutott sebesületlenül a németek fogságába. Már pedig mikor a támadó fél veszít foglyokat, az a támadás összeomlását jelenti.

Súlyos veszteségeket szenved az entente a Földközi tengeren. A német buvárhajók alapos munkát végeznek. A génuai hajóstársaság 12 hajó érkezését várja két nap óta — hiába. Valószínű, hogy valamennyi a tenger fenekén pihen már, mert hiszen a Földközi tengeren

ritkaság a 48 órás késés. Ezért forszirozza úgy az entente a szerb csapatoknak Görögország területén való átszállítását, holott körül hajózhatja Görögországot. Igen ám, de a hajózás a Földközi tengeren nagyon bizonytalan.

Az északamerikai egyesült államok bonyodalma Mexikóval egyre súlyosabb lesz, mert Mexikó nem tűrheti területi integritásának semmibevételét. Ha az amerikai csapatok visszafordulnak, ez a meghátrálás Wilsonnak az elnökségbe kerül, ha tovább nyomulnak, kitér a háború az Unio és Mexikó közt és akkor Wilson nem szolgálhatja az entente érdekeit két-színű alakoskodással.

Höfer jelentése.

Az olasz front egyre élénkül.

Budapest, április 16. (Orosz harctér.) Amindennapos ágyuharcokon kívül különös esemény nem történt.

(Olasz harctér.) A tengeremléki harc vonalon általában csak mérsékelt ágyuharc volt. A doberdói fensik szakaszán valamivel élénkebb volt a harci tevékenység. Seltől keletre ismét kisebb harcok folynak; a Pölcken szakaszon tüzésünk erős tűz alá vette az ellenséges állásokat. A tiroli arcvonalon az ellenség a Dolomitok egyes szakaszait és a Lafraini és Vilgereuthi fensíkokon levő művein két ágyuzta.

(Délkeleti harctér.) A helyzet változatlanul nyugodt. Höfer.

Németország harcai.

Jelentés a nagy főhadiszállásról.

Berlin, április 16. (Nyugati harctér.) A tüzérségi tevékenység a labassei csatorna mindkét oldalán élénk aknaharc-csal kapcsolatban fokozódott. Vermelles környékén robbantásunkkal mintegy hatvan méter kiterjedésben betemetjük az angolok állásait. Ezt a Maastól keletre azon az arcvonalon, amely Douaumont erőd előtt egészen a vauxi szakadékig húzódik, heves harcok fejlődtek. Az ellen-

seget, amely itt erős előkészítő tüzelés után jelentékeny erővel támadott, harci erejében súlyos veszteségével megrendítve visszavertük, mintegy kétszáz sebesületlen fogoly jutott kezünkre.

(Keleti és Balkán harctér.) Különösebb esemény nem történt.

Az Unio konfliktusa.

Bonyodalom Mexikóval.

Rotterdam, április 16. Mint a londoni Morning Post jelenti Washingtonból, Caranza mexikói elnök jegyzéke, melyben követeli, hogy az amerikai csapatok hagyják el Mexikó területét, miután Villa csapatainak ezérvéréssel már célját elérte és a rendet a mexikói kormány is képes helyreállítani, rendkívül komoly helyzetet teremtett. Ha Wilson nem vonja vissza az amerikai csapatokat, akkor háború lesz, ha visszavonja, akkor pedig újabb szeptet ver politikai koporsójába.

Caranza elnök az Uniónak egyezséget ajánl, még pedig, hogy az amerikai csapatok mélyebben ne nyomuljanak mexikói területre, miután Villa csapataival már végeztek a megszállott területeket pedig ürítsék ki, mert ellenkező esetben kénytelen lenne a további előnyomulásnak útját állani.

Az oroszok eredménytelen támadása.

Bécs, április 16. A tegnapelőtt lezajlott élénk harc után az orosz harctéren tegnap nem történt különösebb esemény. Dünaburgtól északnyugatra a Hindenburg-harcvonalon tegnap is sor került kisebb akcióra, a mennyiben az oroszok támadásszerűen a német állás ellen előretörték. De miként a múltban, tegnap sem értek el semmi eredményt, mert a németek mindenütt visszaverték őket. A Korelicstől délkeletre levő területet az orosz tüzérség erősen lötte, a mi teljesen eredménytelen gyalogsági támadás tüzérségi előkészítése volt. Korelicsi Novogradoktól 24 kilométernyire van keletre a Nyemen egyik déli mellékfolyójának, a Szarvecsnek partján.

Pilseni ősforrást csakis a Gambrinusban csapolnak!

Támadás az olasz kormány ellen.

Lugano április 16. Caccaro baloldali képviselő az olasz kamarában a külügyi költségvetés tárgyalása alkalmával éles támadást intézett a külügyminiszter ellen, mert az olasz kormány elmulasztotta az erélyes fellépést akkor, mikor Bulgária a központi hatalmakhoz csatlakozott.

Az orosz budget.

Koppenhága, április 16. Pétervárról jelentik, hogy az államtanács elfogadta a дума által megszavazott költségvetést.

Nem jöttek meg a hajók.

Lugano, április 16. Mint a Baseler Nachrichten jelentik, a génuai hajóstársaságok közölték a lapokkal, hogy 7 várt hajó nem érkezett meg, 5 hajó pedig nem jelezte megérkezését oda, ahova irányítva volt — 48 óra óta. Attól tartanak, hogy valamennyi elpusztult.

Elhagyott torpedónaszád.

Rotterdam, április 16. Nieuwe—Dieppe mellett a tengeráram partra sodorta az elhagyott 29. számú angol torpedónaszádot, melyről a legénység elmenekült.

Az Unio tárgyal.

Washington, április 16. Wilson — tekintettel a mexikói helyzetre — további előterjesztést fog tenni Németországnak a buvárhajók ügyében.

Az antant és a görög vasutak.

Frankfurt, április 16. A Frankfurter Zeitungnak jelentik Athénből: Az athéni Nea Hella az angol követtel, Elliot-tal folytatott beszélgetést közli, amely szerint az antant ragaszkodik ahhoz, hogy szerb csapatzállítás végett szüksége van a görög vasutakra. Tekintettel arra a fenyegetésre, hogy Görögország e terv megvalósítása esetén megszakítja az antanttal a diplomáciai összeköttetést, kérdés, vajon Elliot szavát tett követi-e?

Ma, Hétfőn.
Előadások kezdete 5 órakor mérsékelt 7, és 9 órakor rendes helyarákkal

Waldemar Psylander szereplésével

Torradalmi nász
filmjáték 4 felvonásban.

A földi paradicsom
vigjáték 3 felvonásban.

Drezda, természeti felvétel.

Megtorpedózott dán gőzös.

Rotterdam április 16. Dimuidenben a Louis Grön vontató hajó partratette a Provient dán vitorlás legénységét. A vitorlást szerdán hajnalban német buvárhajó süllyesztte el a Smiknoll világító hajótól 22 tengeri mérföldnyire. A buvárhajó nem teljesítette a 7 főnyi legény kérését, hogy a parthoz vontassa a mentő csónakot. A legénység 56 óráig hanykódott a tengeren.

Kihallgatáson.

Bécs, április 16. Ma délelőtt a király külön kihallgatáson fogadta gróf Sturgh osztrák miniszterelnököt, majd a Berlinből visszaérkezett Burián István báró külügyminisztert.

Debrecen

az anya- és csecsemővédelemért.

Értekezlet a városházán.

Márk Endre udv. tan., polgármester kezdeményezésére Debrecen is sorompóba lépett az anya- és csecsemővédelem érdekében. A megindított mozgalom lépésről-lépésre halad előre s ma már ott tart, hogy Debrecenben is megalakítják az anya- és csecsemővédő szövetséget a budapesti Stefánia egyesület égisze alatt. Dr. Madzsar József, a Stefánia egyesület képviselője, amidőn örömmel üdvözölte Debrecen komoly tevékenységét ebben a nagy, nemzetfenntartó munkában egyszerűsödő a legszívesebb készséggel kilátásba helyezte a központ: a Stefánia egyesület teljes támogatását. A dolog ugyanis úgy áll, hogy egyelőre súlyos háborús-gondjai miatt nem veheti kezébe az állam ezt a nagy jelentőségű ügyet jöhetnek ez látszik a legelőszóbbnak, hanem amíg ez megtörténik, a hatóságoknak a társadalommal karöltve kell az elhagyatott, a pusztulásnak kitétt gyermekeket és segítségre szoruló anyákat karjaiba venni. Minthogy a baj: a gyermek halandóság szinte ijesztő mérvet ölt, különösen a háború alatt és főként a legmagyarabb vidékeken, nem lehet késlekedni, hanem minden megmozgatható erővel sürgősen akcióra kell lépni.

Ez a felfogás alakult ki a vasárnap délelőtt ebben az ügyben tartott értekezleten, a melyről az alábbi tudósításban számolunk be.

Márk Endre polgármester szíves szavakkal üdvözli a megjelenteket, különösképpen dr. Madzsar Józsefet, a Stefánia egyesület képviselőjét, aki az értekezlet napirendjén szereplő anya- és csecsemővédelem ügyében közvetlenül ad tanácsokat.

Ezután dr. Brokes Győző, az állami gyermekmenhely igazgatófőorvosa, a Stefánia egyesület működése nyomán ismertette széles alapon az anya- és csecsemővédelem ügyét. Majd rátért arra, hogy Debrecennek legsürgősebb feladata ezen a téren: a) Csecsemőfelügyelő és rendelő intézet felállítására. b) Csecsemők és szoptató anyák tejfel való ellátása. c) A dajkákra bízott csecsemők szigorú ellenőrzése. d) 3—4 hivatásos csecsemővédő nő kiküldése. Azt javasolja, hogy az anya- és csecsemővédelmet szervezzék és pedig egy anya- és csecsemővédő egyesület megalakításával, amelynek élén a főispán és a polgármester állanak s tagjai lennének az összes jótékonyági egyesületek. Ez a helyi alakulás aztán belépne és állandó nexusban lenne a budapesti Stefánia egyesülettel.

Dr. Madzsar József beszélt ezután. Rámutat arra, hogy Magyarország népessége pusztul. A csecsemőknek első életévükben husz százaléka hal el. Németország már a háború ele-

jén 20 milliót szavazott meg a csecsemővédelemre, úgy, hogy 1915-ben a csecsemővédelem javítása révén felét visszanyerték annak az emberanyagának, amelyet a harcsteren elvesztettek. A statisztika majd megfogja mutatni, hogy milyen súlyos arányban vérzett a magyarság a háborúban, annyival inkább biztosítani kell tehát a jövő nemzedéket a csecsemők megóvása által. Kétségtelen, hogy ez állami feladat, de ezt az állam egyelőre más egyéb súlyos terhei miatt teljes mértékben nem vállalhatja. Ezért kezdtek meg a társadalom szervezését. A Stefánia egyesület áll élén ennek a munkának, amelyet támogat az állam is. Kifejti, hogy a csecsemőhalálozások két fő oka: a nyomor és a tudatlanság. Ezért kell a csecsemő mellé odaállítani a csecsemővédőt és felügyelőt. Ez kioktatja az anyát s megszerzi azokat a minimális szükségleteket, amelyek a gyermek eltarításához kellenek. Hangsúlyozza, hogy élénk kapcsolatot kell fentartani az állami gyermekmenhellyel s ha a helyi szervezet megalakul, akkor legelőszóbb a Stefánia egyesületbe kapcsolódnia.

Dr. Tüdös Kálmán tisztii főorvos hozzájárul dr. Brokes javaslatához.

Dr. Csűrös Ferenc helyesli a helyi szervezet megalakítását s a maga részéről is hangsúlyozza az ügy fontosságát.

Végül Márk Endre polgármester reasználta röviden az elmondottakat. Leszögezte azt, hogy a csecsemő- és anyavédelem elsősorban állami feladat, de egyelőre még a társadalom és a közgazdaság együttes tevékenységére harul ez a munka. Megalakítják az itteni helyi szervezetet a Stefánia egyesület égisze alatt s keressék az együttműködést az állami gyermekmenhellyel. Felkérlik dr. Brokes Győzőt, hogy gyakorlatilag valósítsa meg mindazokat az intézkedéseket, amelyekből a fontos ügy momentán megkiván. A kiküldött kibizottság teendője lesz az, hogy a társadalom megnyerje ennek a mozgalomnak s kijelentette azt is, hogy teljes tudatában van annak, hogy a városnak meg kell tenni a magáét.

A filozófia problémái.

Dr. Tankó Béla előadása.

Ünnepi keretben, előkelő közönség előtt folyt le ma délelőtt a népszerű főiskolai tanfolyam mai előadása, amelyet dr. Tankó Béla egyetemi tanár tartott a filozófia problémáiról.

Az előadás azzal a meglepő ténnyel kezdte fejtegetését, hogy a filozófia első problémája tulajdonképpen — a maga létjogosultsága. Egyetlen más tudomány sem köteles igazolni magát a tudományok organizmusában, csak a filozófia. Kétségbe vonják tudomány voltát, mert több akar lenni, mint tudomány. Tudja-e hát igazolni magát? Hogyan. Az előadó kifejtette, hogy a filozófiát nem azért hívta életre az emberi ész, hogy játékos kedvetelését kielégítse, hanem hogy feleletet kapjon a legelőszóbb kérdésekre: mit lehet a világról tudni, hogy megtudjuk az emberi élet sorsát benne? Ez a lelkiállapot fakasztotta és termeli a filozófiát ma is. Rökon ez az állapot az esztétikai és a vallásos világszemlélettel; minden filozófiai rendszer esztétikai alkotás is és a vallásos alaphangulat abban jelentkezik benne, hogy egy-egy konfesszió valamennyi. A filozófia ezektől a rokon tevékenységektől akkor különbözött el, mikor a tiszta értelemi tendencia vette át a vezető szerepet: a világ összefüggését megérteni, hogy benne az ember életsorsát megvilágítsa.

Azután a filozófiai és a többi tudományok viszonyát fejtegette. Először a filozófia és a tudás vagy tudomány egyet jelentett; de a tudományok szaporodásával természetesen mind inkább elkülönültek egymástól a filozófia, mint a végső elvek elmélete és az egyes tudományok, mint az egyes tapasztalati mezők feldolgozóit, sőt ellentétek témáit köztük, melyek egyenesen ellentétes pártokra szakították a tudomány egyes tés-

lat. Az előadó kifejtette, hogy az előadások kedését merő félreértés okozza s rámutatott a félreértés egyszerű korrekciójára. Érintette a filozófia azon fordulatát, melyet Kantnak köszön: hogy a dolgok metafizikája helyett a tudás metafizikája lett, s mint a tudás elmélete, csakugyan a világmagyarázat végső alveinek elméletévé vált.

De a filozófiától mindig többet várt az emberi lélek, mint pusztán értelmi világképet: ezt a többet fejezte ki a világnézet sürgetésével. Ezt pedig csak akkor adhatja a filozófia, ha a dolgok értékét megbecsülni is van módja. Ezzel utalást nyert a filozófia arra, hogy két fő teendő vár reá: a valóság végső elvei és a megvalósítandó elmélete, amit az értékek világának mondunk. Ennek fejtegetése lesz a jövő — f. hó 17-én, hétfőn este megartandó előadás tárgya.

A kitűnő előadást a közönség zajos tetszéssel fogadta és hosszasan megtapsolta. Az előadást megelőzően dr. Tüdős János orsz. képviselő indítványára elhatározta a közgyűléssé alakult közönség, hogy a jövő tanfolyam ügyeinek az egyetemmel egyetértésben való intézésére egyesületet alakít.

A mostani ciklust 17-én hétfőn este hat órakor dr. Tankó Béla második előadása után reaksziót be dr. Bernolák Nándor, az egyetem rektora.

Színház. Műsor:

Hétfő: **Az elvált asszony**, operette. (Kormos Ilonka vendégfellépte.)
Kedd: **Luxemburg grófia**, operette. (Kormos Ilonka vendégfellépte.)
Szerda: **Varázskorongó**, operette. (Kormos Ilonka utolsó vendégfellépte.)

Kormos Ilonka első vendégjátéka. A városi színházban ma, hétfőn kezdi meg Kormos Ilonka a Vigszínház kitűnő primadonnája három estére terjedő vendégjátékait. Első estén egyik legjobb szerepét: Az elvált asszonyban Gondát fogja játszani. Holnap, kedden a Luxemburg grófia operette Juliette szerepében, míg szerdán a Varázskorongó Francijában fog fellépni. Mindhárom előadás iránt rendkívül nagy érdeklődés mutatkozik a közönség körében. A rendes mérsékelt árú jegyek még kaphatók a színházi pénztárnál.

Vig-esték az Uraniában. Zajos derűtség lesz az Uralkodó ma az Uraniában. Feleségem a primadonna Hanny Weisseval a főszerepben kerül bemutatásra és a kedvelt művésznő valóságos elragadja a közönséget bájos temperamentum és egyéniséggel. Charlynéunja a másik vigjáték címe, melyben Vanda Treumann és Viggo Larsen oly pompás alakítást produkál, hogy a világ híru bohózat a kitűnő szereplőkkel nagy sikert fog aratni.

A szombat esti előadás alkalmával a színház jobb oldalai ruhatárából valaki tévedésből egy esernyőt elvitt. A ruhatárosné nagyon kéri az illetőt, hogy szíveskedjék vissza hozni, mert különben érzékeny kár éri.

Waldemár Psylander. Ma az Apollóban a Forradalmi nász című filmjáték kerül bemutatásra, melynek főszerepét a népszerű művész Waldemár Psylander játssza. Mint mondják Psylandernek a Forradalmi nászban való alakítása egyenesen tüneményes. A művész a szerepben jobb és hódítóbb, mint valaha. A kiváló darab mellett „A földi paradicsom” címmel egy kacagtató vigjáték is lesz műsoron. Az érdekes előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

A pápa és a béke.

A Reichspost, amely szoros összeköttetést tart fenn a bécsi nunciaturával és vatikáni követekkel, mai számában a következőket írja:

A holland Tjid cikke és ennek visszhangja a Kölnische Volkszeitungban, amely a Bethmann-Hollweg és Asquith beszédeiben minden ellentét dacára föltalálható közös gondolatokat kiemeli, XV. Benedek pápára tereli a figyelmet, aki mindkét hadviselő hatalmi csoport vezető államférfijaival állandó eszmecsere folytató. Mérvadó vatikáni körökből arról értesülünk, hogy a pápa minden egyes államférfiú elé, akivel csak érintkezhetett, aktuális békejavaslatokat terjesztett. Noha a pápa — amint ez a dolog természetének megfelelő — Asquithel való beszélgetéséről hallgat, jól informált személyiségek valószínűtlennek tartják, hogy Asquith a pápa szeme közé merne volna vágni azt a véleményét, amely szerint a háború még öt esztendőig fog tartani. Sokkal valószínűbb az a magyarázat, amely szerint a pápa és Asquith között a háborus helyzetnek és béke kérdésének legáltalános is egyenmely olyan pontja került szóba, amely a világbéke pirkadását jelenthetné.

A pápa — céltudatosabban, mint valaha — azon van, hogy békejavaslatait érvényesítse azoknál a hatalmaknál, amelyekkel diplomáciai összeköttetésben van. Az a körülmény, hogy Briand a francia kleruszt védelmébe vette, csupán külső kifejeződését jelenti a Vatikánhoz való közeledésnek, mert a francia köztársaság egyáltalán nem keres végleges, becsületes békét az Egyházzal, inkább csak valami megegyezésfélét. Hogy a szellemi krízis ebben a tekintetben mennyire előrehaladt, bizonyítja az, hogy Olaszországnak bele kellett egyeznie a Szent Péterben tartandó nagy vezeklési körmenetbe, amely mindenestre tüntetést jelentett a béke mellett, továbbá a május elején tartandó ünnepbe, amely feltétlenül a háború ellen demonstrál.

Nem lehet tehát azon csodálkozni, hogy nem mindenütt tartják reménytelennek, avagy elméleti békeszeretettel hitvallásának a Vatikán fáradozását a béke érdekében. Hogy esetleg praktikus eredményhez is vezethet, bizonyítja a Secolo és a többi háborus szabadkőműves lap gyűlölködő magatartása azokkal a hírekkel szemben, amelyek a pápának a négyesszövetség vezető államférfijaival való tárgyalásairól a nyilvánosságba jutottak.

Ujdonságok.

Magyar név. Klein Mátyás balmazújvárosi lakos családi nevét belügyminiszeri engedéllyel Kertészre magyarosította.

Harangból ágyú. A püspöki kar tagjai közül újabban Rádnai Farkas besztercebányi és Fischer-Colbrie Ágost dr. Kassai megyéspüspökök intéztek körlevelet egyházmegyéjük papságaihoz a harangok hadicélokra leendő átadása tárgyában, míg Széchenyi Miklós gróf nygváradai megyéspüspök körlevelében értesítette papjait arról, hogy mely harangok tartandók vissza az egyes templomokban.

Szállítás a hadseregnek. A hártügyminiszter ur teljes cipész és szabó ipari műhely szereszmén és üzleti felszerelésre irt ki pályázatot. E közszállítási kereskedelmi és iparkamrárnál betekérhetik.

Az adóhivatal felhívása. A jelenlegi háborus állapot által előidéztett rendkívüli viszonyok számtalan olyan haszon hajtó foglalkozásra nyújtanak alkalmat, amelyeknek III-ad osztályú kereseti adó kötelezettsége az 1875. évi XXIX. t.-c. értelmében kétségtelen. Minthogy azonban a III. oszt. ker. adó alá eső haszon hajtó foglalkozásoknak bejelentését a most idézett törvény nem tette kötelezővé, az ilyen foglalkozások üzése, különösen, mint hogy azok tulnyomó alkalmi jellegűek, — a kivétők közege előtt eddig a legtöbb esetben ismeretlen maradt és nem kerülhetett megadóztatás alá. Az idézett törvényeknek ezt a hiányát pótolja az 1915. évi XXI. t.-c. 8. §-a, amide az ilyen alkalmi foglalkozást űző felekkel szemben, akiknek természetesen az üzleteket közvetítők is tartoznak — akként rendelkezik, hogy mindazok, akik 1914. évi augusztus hó 1-től fogva olyan állandó, vagy alkalmi haszon hajtó foglalkozást űznek, amelyeknek hozadéka az 1875. évi XXIX. t.-c. értelmében III. oszt. ker. adó alá esik, de a mely után még megadóztatva nem lettek, tartoznak ezt a foglalkozásukat; amennyiben azt a most hivatkozott törvény életbe léptekor (vagyis 1915. évi december hó 29-én) vagy azt megelőzőleg már űzték, legkésőbb a törvény életbe léptétől számított 30 nap alatt, egyébként pedig a foglalkozás megkezdésétől számított 15 nap alatt az illetékes pénzügyigazgatóságnál bejelenteni. A bejelentés elmulasztása jövedéki kihágást képez és az 1909. évi XI. t.-c. 93. §-ának b) pontja szerint büntetendő. Arra való tekintettel, hogy a szóbanlévő törvény életbe léptétől, vagyis 1915. évi december hó 29-től számított 30 napi bejelentési határidő már lejárt, figyelemzve a közönség, hogy azok ellen, akikre nézve a bejelentési kötelezettség határideje a hirdetmény közzététele előtt már lejárt ugyan, de a bejelentést a hirdetmény közzététele követő 30 napon belül megteszik, a jövedéki kihágási eljárás megindítását nem fog. Városi adóhivatal.

Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést: Mélyen szomorodott szívvel tudatjuk szeretett jó édes anyánk, anyósunk, nagyanyánk és jó rokonunk: özv. poig. Szilágyi Jánosné Barua Sára áldásos életének 77., özvegységének 32. évében rövid szenvedés után folyó hó 15-én éjjel 12 órakor történt elhunytát. Kedves halottunk földi részeit elhunytát. Kedves halottunk földi részeit folyó hó 17-én, hétfőn délután 4 órakor fogjuk Apaíty-utca 69. számú házműtől az Árpádtéri templomban tartandó ima után, a Csapó-utcai temetőben örök nyugalomra helyezni. Végül szíveskedjék a rokonainkat és jó ismerőseinket szomorú szívvel meghívjuk. Debrecen, 1916. április hó 16. Áldás és béke poraira! Fánatos gyermekei: Mária férjével Fényi Imrével, József nejevel Szilvássy Erzsébettel, Erzsébet férjével Sturm Jánossal, özv. Szilágyi Jánosné, mint meny. Unokái: Szilágyi Erzsébet férje Nagy István (harctéren), özv. ifj. Szilágyi Jánosné, Szilágyi Julianna, Szilágyi Eszter férje Nagy Sándor (harctéren), Szilágyi Zsuzsanna férje Ujfalusy Sándor (harctér), Szilágyi Mihály és István, Fényi Erzsébet férje Tóth István (orosz fogoly), Fényi János (harctéren), Sándor (orosz fogoly), Fényi Imre, Pista Ferenc és Mária ifj. Szilágyi József (harctéren), Szilágyi Pirokska, Sturm Jenő, Dédunokái: Tóth Erzsébet, István és Sándor. A temetést Dankó temetőkezősi vállalat, Kossuth-utca 6., rendez.

A magyar-osztrák csapatok által Orosz-Lengyelországban megszállott területen Csechinig helységben felállított II. osztályú hadtápposta hivatal a magánpostaforgalomban is részt vesz. E hivatallal postai küldemények ugyanazon feltételek mellett válthatók, mint a többi II. osztályú hadtáppostahivatallal. Az említett területekkel való forgalomban a csomaghoz nem a belföldi, hanem a nemzetközi szállítólevelek használandók és a forgalomban is minden csomaghoz külön számított levelet kell csatolni.

URANUS

Hétfő április 17-18. Kedd
VIG-ESTÉK!

Charly néneje

(Karl's Tante)

vigjáték 3 felvonásban. Főszereplők: Wanda Treumann, Viggo Larsen.

Feleségem a primadonna

(Die fesohe Sassa)

vigjáték 3 felv. Főszereplő: Hanny Weisse.
Prága ó-városa, természeti felvétel.

Előadások kezdete 5 órakor mérsékelt,
7 és 9 órakor rendez helyárral.

Előleges jelentés! Szerda—Csütörtök.
Havasai Magdolna, dráma 4 felvonásban.
Főszereplők: Berky Lilly, Várkonyi Mihály.

Az izz. hitközségi tagok figyelmébe. A Deák Ferenc-utcai templomban az istentiszteletek — további intézkedésig — a következő időben tartatnak: Hétfőn este egynegyed 7 órakor, kedd d. e. 9 órakor, kedd d. u. 4 órakor és este háromnegyed 7 órakor, Szerdán d. e. 9 órakor, d. u. 4 órakor.

Egy magyar nábob színjáték Jókai Mór regényéből, ára 2.50. Amíg egy asszony eljut odaig, új regény az Athenaeum könyvtárban, kapható Antalfynál, Szent Anna-u. 13.

100 füvem csont levélpapír 100 borítékkal mék most 3 korona Antalfynál, Szent Anna-utca 13. Húsvéti képeslapok őrési választékban.

Royal kávéházban ma és minden este Oláh Rudi országhírű cigányprimás muzsikál.

Köszönöt az adományért. A Gazdasági rokkant-iskola javára tudvalevőleg a Simonffy-utcai Veres-kereszt kórház vezetősége 1000 koronát adományozott. Dr. Csűrös Ferenc kulturtenácsnok bejelentette, hogy a tanács nevében Bosznay Istvánné úrnőnek az adományért köszönetet mondott. A tanács kívánatosnak tartja, hogy az adományokat, mint a rokkant iskola alapján, a házipénztár kezelje.

Húsvétra olcsó cipőket vásárolhat, nagy választékban Knopflernél, Csapó 22.

A bécsi tavaszi női divat kiállítás, fényes sikerével beigazolta, hogy felesleges megszabhról hozatni női divat cikkeket, mivel oly meglepő, szép dolgok voltak kiállítva, női felöltők, kosztümök, kalapok és blousokban, hogy a hölgyközönség nem bírt betelni annak szemlélésével. Különösen nagy feltűnést keltettek a bécsi Zwiback cég legújabb kreációját tekintve, hogy a Bécsbe való utazás nehézségekkel jár, hogy a hölgyek könnyebben hozzájuthassanak a Zwiback féle kosztümök és blousokhoz, Debrecenben a Rózsa áruházban lerakatott létesített, úgy, hogy a Rózsa áruházban folyton érkező újdonságokat az eredeti szabott gyári árban lehet beszerezni.

Bernkkolas miatt a raktáron levő összes férfi-divat cikkeket melyen leszállított árban árusítom, Aszmann Ferenc, Piac-u. 27.

A vöröskereszt egylet részére a következő adományok érkeztek. Biczo Lenke gyűjtése 48.43, Weber nővérek gyűjtése 50.58, A vörös kereszt és hadsegélyező javára márc. 22-iki műkedvelő előadás fél jövedelme 649.—, Április 1-iki sétahangverseny jövedelméből 50 százaléka 40.—, Magyar Általános Hitelbank tisztviselőikara 25.—, Tárnok Dezsőné 1 zsák szivarvég. A fenti adományokat köszönettel nyugtázza Somossy László, a vöröskereszt egylet pénztárnoka.

Talált tárgyak a rendőrségen. Találtatott pénztárca pénzzel, pénztárca kötelezvényvel, pénztárca vasuti jeggyel, arcképes igazolvány, betéti könyv, csipka, óra karkötővel, 1 drb. kőgyözi okirat, egy csomagban alma, citrom stb. egy fejkendő, 1 kötény, 1 zsebtárcában levelek, 1 drb. tagsági igazolvány, egy csomagban női ruha. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrség közrendészeti ügyosztályánál, Kossuth-u. 20. I. emelet, 67. sz. ajtó.

Húsvéti lapok őrési választékban, viszonteladóknak is olcsó árban Hegedűs és Sandornál. Főposta mellett.

Pénzt 300 koronáig két kezes, ezen felül összegnél megfelelő biztosíték vagy betétléjazásra, kedvező feltételek mellett állandóan folyósít a Debreceni Népszövetségi Hitelszövetkezet Varga-utca 1.

Szabászat, varrás

és minta rajzolásból úgy a francia mint az angol módszer szerint alapos oktatást nyernek csak kizárólag intelligens leányok. 11

ÖZV. KNOTHY KOVÁCSNÉ SILLVE GABRIELLA

Kossuth-utca 45. szám alatti szabászati és varró iskolájában. Beiratkozás bármely napon, vásár- és ünnepnapok kivételével reggel 9—12-ig, délután 3—5-ig.

Mikor Péter szerb király menekült.

A Journal de Genève munkatársa a szerb királyt, mikor az hazájából menekült, száműzetésében elkísérte és a király súlyos szemrehányásokat tett előtte, kijelentvén, hogy az ántánt-államok a szerb népet cserbenhagyták. A Journal de Genève munkatársa csak most kapott engedélyt reá, hogy a királlyal folytatott beszélgetést és utazást leírja.

Mikor az ellenség előzönlötte az országot, Péter király akkor topolai parasztlai között élt teljesen visszavonulva, a csöndes sumadiái kis palotában, a hol a mostani szerb dinasztianak alapítója, a nagy Karagyergovics született. A király az ellenség érkezéséig tartózkodott itt, hiába kérték, hogy távozzék; teljesen átadta magát kegyetlen és néma szomorúságának. Végül az utolsó órában mégis sikerült híveinek magukkal vinni őt. Osztozott hadseregének sorsában. Rábitza az ügyeket a főhadiszállásra és a kormányra, a hadműveleteket, a csaták vezetését fiának, a trónörökösnek kezébe adta.

Először a paracsinai útközét idejében láttam a királyt. Szomorú, fáradt arca volt és alig beszélt. Két napon keresztül járt az állásokat, minden csapatnak mondott egy-egy bátorító szót. Járni nem bírt, kocsijának lépcsőjéről egyenesen lóhátra szállt és így ment lassu léptekben. Mikor elhaladt előttük, a katonák beszüntették a tüzet, megálltak hosszú sorban és udvozolták őt. És ő mosolygott, erőltetetlen mosolygott és kissé megtört, remegő hangon mondta:

— Csak három napig tartások az állásokat, a segítség meg fog érkezni... A három nap elmúlt, a segítség nem jött.

Azután a visszavonulás útján találkozott vele az ember, mindenütt. Olykor automobilon, okórszekéren, néha gyalog ment botra támaszkodva, egyetlenegy tiszt kíséretében.

Egy este Prokuplicében a bolgár fronton — szemtanuk mesélik — egy elkéseredett tiszt a király szemére vetette azt a nagy bizalmat, melyet Oroszország iránt táplált. A királyt a szíven érintette a szemrehányás, nem szólt semmit, csak sirni kezdett, mint egy gyermek...

Kevéssel azután, sötét éjszaka a koszovói harcéről Prizrend felé mentem, amikor őrési vakító fényvel világított lámpákkal felszerelt automobil rohant el mellett. A rohanó gépkocsi láttára mindenki megállt az uton. Fölismertek a király automobilját és abban a pillanatban mindenki megértette, hogy a király elhagyta hadseregét és minden, de minden el van vesztve! Borzalmas csönd támadt. A menekülők egyenkint, anélkül, hogy egy szót is kiejtettek volna ajkukon, utnak indultak, nehéz léptekkel, sötétben.

Bent, melyen Albániában történt a nélkülözések és erőfeszítések hosszú napjai után. Végre járható osvényre jutotunk. Előttünk hadosztály vonult el és az utakat rendbehozta, járhatóvá tette.

Órákig mentem hangtalanul, amikor egyszer hirtelen megfordultam. Ösztönszerűleg, érthetetlenül. Külön kép tárult elém. Hátam mögött egy hadoszlop hirtelen mozdulatlaná vált és arcvonala előtt lassan haladt egy ember. Messziről látva csak sejtettem, hogy ő, — nem akartam hinni, hogy ő lenne: Péter, a király!

Mikor meglátott engemet, az idegent, meglepődött, megállt, végignézett, aztán franciául megszólított:

— Je vous connais, vous!
És beszélgetni kezdett velem. Utnak indult. Követtem. Egészen olyan volt, mint ahogy az arcképfestők ábrázoltják. Botra támaszkodva járt, mögötte egy hadsegéd és egy lakáj haladt. A helyzetről beszélt nekem:

— Minden szövetségeseink hibájából

történt: Azt mondták nekünk — így mondta „nekünk”, hogy éreztesse, népe és katonái nevében beszél — azt mondták nekünk: csak nyolc napig várjunk, aztán tizenöt napig várjunk, azután: várjunk három hétig és végül mégis senkiesem jött segítségünkre.

Szórazokoztan nézett végig az ut mentén lávuló emberein és visszatért hamar arra a témára, amely szívéhez legközelebb állt, a szerb hadseregről beszélt.

Két óra múlva lábai megtagadják a szolgálatot, meg kell állania. Lovat hoznak, három ember fölsegíti őt és kíséri tovább. Este viszontlátam őt egy flellij hanban, a kocsiszín egyik sarkában ült, melyet lakószobává alakítottak át. Itt huzódott meg. Két tojást és egy katonakonzervet vacsorázott és álmatlanul töltötte az éjszakát, elmerülve gondolataiba.

Apró hirdetések.

Apró hirdetések egyszeri beiktatása tíz szög hatvan fillér. Minden további szó 6 fillér. A délután négy óra után feladott hirdetések díja szavanként nyolc fillér.

Ajánlat

Száraz
tűzifát, otfelő aprítva házhoz szállít, szakkilónként 7 koronaért. — Unió tűzifa és aruforgalmi r.-t. Ispóty-telep 1. Telefon 7—79. 3515

5000 doboz
szardínia érkezett, 1 doboz 60 fillér, 10 doboz vételnél 58 fillér. Balassa csemege üzlete Piac-u. 28. 4082

Két
szobás udvari lakás május 1-re kiadó. — Bathyanyi-u. 14. sz. 4081

Harcéri
posta faladákat kaphat viszonyt eladónak árendmenny. Piac-u. Megyeház mellett, udvarban bent. 4075

Kenyér
sütést előállal 9. 12. 3 órákor Czabán. Bathyanyi 15. 4187

Maculatur
papir kiló számmra kapható a kiadóhivatalban.

35 dekagramhoz
fadobozokat kaphat. — Piac-utca, Megyeház mellett, dvarban bent. 4076

Kereslet

Aranyat-ezüstöt,
brillánst, zálogjegyet vesz, meghívásra házhoz is elmegy Steiner Mihály, Csokonai-u. 32.

Munkásnök
és kocsisok állandó alkalmazására azonnal felvételnek. Teleki-u. 100. 105

Nős
házmester kerestetik, 1916. május hó 1-ére, belépéssel. Értekezhetni: Tnaly Kálmán-utca 3. sz. alatt. 4077

Érettségít
tett, jó házból való ifjút gaykormoknak keres, esetleg hölgyet is elfogad Tóth Dezső — gyógyszerész, Egyeken. 105

Gépkézelo
és egy gvariszolga azonnal felvételnek Teleki-utca 100. 4207

Eladás

Arverésen
vett férfi tavaszi felöltök leszállított árban datnak, 25 koronától kezdve kaphatók. Értekezhetni vegette: Kovács Gyula vasútiútca Bika-szálloda mellett. 4048

Előrajzlot bluz 3 koronától feljebb kapható Erzsébet kézimunkázlet, Kossuth 11. 4214

Varrólányt állandó munkára azonnal felvételnek Ajtó-u. 4. 4215

Perocid és Cuprin

szőlőpermetezéshez kapható

Deutsch Albert és Fia
Piac-Hatvan-utca sarok.